

Generell eierskapskontroll

Grong kommune

2026

EK1057

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har utført denne eierskapskontrollen på oppdrag fra Grong kommunes kontrollutvalg. Arbeidet med eierskapskontrollen er i hovedsak utført i perioden mars 2026 til juni 2026. Prosjektplanen ble utarbeidet i oktober 2025.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidt norge.no.

Trondheim, 6. juli 2026

Marie Husøy Sæther

Oppdragsansvarlig revisor

Anna Ølnes

Prosjektmedarbeider

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge SA har utført denne eierskapskontrollen på oppdrag fra kontrollutvalget i Grong kommune.

Vi konkluderer med at Grong kommune utøver eierstyring i tråd med kommuneloven, kommunens egne føringer og etablerte normer for god eierstyring.

Grong kommunes eierskapsmelding er i henhold til kommuneloven både når det gjelder kravet til jevnlig politisk behandling og eierskapsmeldingens innhold.

Kommunens egne føringer for eierstyringen er samlet i eierskapsmeldingen. Innholdet er drøftet og vedtatt i kommunestyret, godt kjent blant de folkevalgte, og førende for kommunens praksis for eierstyring.

Grong kommunes praksis for eierstyring er i hovedsak i henhold til KS' anbefalinger. Noe av dialogen mellom eierrepresentanten(e) og de øvrige folkevalgte skjer i formannskapet og ikke i kommunestyret. Dette er ikke en formell rutine, men etablert praksis.

Revisor mener det er et forbedringspunkt når det gjelder bruk av valgkomité ved valg av styre i eide selskaper, herunder å vedta føringer for valgkomitéens arbeid.

KS anbefaler å sørge for opplæring om eierstyring til kommunestyret. Dette er kort ivaretatt som del av folkevalgtopplæringen, og videre gjennom jevnlig diskusjon av eierskapssaker. Det kan være et behov for mer opplæring om kommunalt eierskap som tema, for å sikre at kommunestyret har kunnskap om sentrale prinsipper innen eierstyring i tillegg til kjennskap til enkelteierskap og selskaper.

På bakgrunn av rapporten anbefaler revisor å

- vurdere å formalisere formannskapets rolle i kommunens eierstyring
- arbeide for at bruk av valgkomité vedtektsfestes for eide selskaper, og at det vedtas retningslinjer for valgkomitéens arbeid

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	5
1 Innledning.....	7
1.1 Bestilling	7
1.2 Problemstilling	7
1.3 Metode	8
1.4 Uttalelse om rapport	9
1.5 Om kommunalt eierskap.....	10
2 Eierskapsmelding og styringsdokumenter	11
2.1 Eierskapsmelding	11
2.1.1 Kriterie	11
2.1.2 Funn	11
2.1.3 Revisors vurdering	15
3 Kommunestyret som eier	16
3.1 Opplæring om eierstyring	16
3.1.1 Kriterie	16
3.1.2 Funn	16
3.1.3 Revisors vurdering	16
3.2 Dialog mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten.....	17
3.2.1 Kriterie	17
3.2.2 Funn	17
3.2.3 Revisors vurdering	18
4 Eierrepresentasjon	19
4.1 Valg av eierrepresentant	19
4.1.1 Kriterie	19
4.1.2 Funn	19
4.1.3 Revisors vurdering	19
4.2 Representasjon i eierfora.....	20
4.2.1 Kriterie	20
4.2.2 Funn	20
4.2.3 Revisors vurdering	21
4.3 Myndighet til eierrepresentant	21
4.3.1 Kriterie	21
4.3.2 Funn	21
4.3.3 Revisors vurdering	21
5 Eiermøter og dialog med selskapet	22
5.1 Eiermøter	22
5.1.1 Kriterie	22

5.1.2	Funn	22
5.1.3	Revisors vurdering	22
5.2	Årlig rapport om selskapene	23
5.2.1	Kriterie	23
5.2.2	Funn	23
5.2.3	Revisors vurdering	23
6	Valg og sammensetning av styre	24
6.1	Bruk av valgkomité	24
6.1.1	Kriterie	24
6.1.2	Funn	24
6.1.3	Revisors vurdering	25
6.2	Habilitet og rollekonflikter	25
6.2.1	Kriterie	25
6.2.2	Funn	25
6.2.3	Revisors vurdering	26
6.3	Godtgjøring av styreverk	27
6.3.1	Kriterie	27
6.3.2	Funn	27
6.3.3	Revisors vurdering	27
7	Konklusjon og anbefalinger	28
7.1	Konklusjon	28
7.2	Anbefalinger	28
	Kilder	29
	Vedlegg 1 – Utledning av kriterier	30
	Vedlegg 2 – Uttalelse	35

Tabeller

Tabell 1.	Eierskap Grong kommune	13
Tabell 2.	Eierrepresentanter Grong kommune	19
Tabell 3.	Deltakelse i eierfora i utvalgte selskap	20
Tabell 4.	Bruk av valgkomité og retningslinjer for styrets sammensetning og kompetanse	24

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Grong kommune bestilte en eierskapskontroll den 3. september 2025, sak 15/25. Bestillingen er i tråd med Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028. Prosjektplan ble levert til behandling i kontrollutvalget oktober 2025. Kontrollutvalget vedtok revisors prosjektplan i møte 18. mars 2026, sak 6/26.

1.2 Problemstilling

Følgende problemstilling er besvart i rapporten:

Utøver Grong kommune eierstyring i tråd med kommuneloven, kommunens egne føringer og etablerte normer for god eierstyring?

Presisering

For å besvare problemstillingen har vi undersøkt blant annet følgende områder:

- Eierskapsmelding og styringsdokumenter
- Kommunestyret som eier
- Dialogen mellom selskapet, eierrepresentant og kommunestyret
- Eierrepresentasjon
- Valg av styre

I problemstillingen skiller vi mellom krav som stilles i kommuneloven, krav som stilles i eierskapsmeldingen eller andre av kommunens egne føringer for eierstyringen, og etablerte normer for eierstyring. De etablerte normene for eierstyring henviser til KS' anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll. I mange kommuner er innholdet i kommunens eierskapsmelding overlappende med KS' anbefalinger og bestemmelser i kommuneloven.

Eierskapskontrollen omfatter i hovedsak eierskap i selskaper som er organisert som aksjeselskap, interkommunale selskap og samvirkeforetak.

Avgrensning

I en eierskapskontroll undersøker vi hvordan kommunen ivaretar sine eierinteresser. Dette til forskjell fra en forvaltningsrevisjon i et selskap, hvor det er virksomheten i selskapet vi undersøker.

Temaet i undersøkelsen er kommunens generelle eierstyring. Det betyr at revisor ikke har undersøkt i detalj hvordan eierrepresentantene utøver sin myndighet i hvert enkelt selskap.

Søkelyset er rettet mot de forutsetningene som bør være på plass for at kommunestyret skal kunne ivareta rollen som eier, og om de overordnede retningslinjene følges opp.

Av hensyn til aktualitet, er eierskapskontrollen i hovedsak avgrenset til inneværende valgperiode. Noen av protokollene fra eierorgan i eide selskaper, er fra våren 2023 (forrige valgperiode).

1.3 Metode

Eierskapskontrollen er gjennomført i henhold til NKRFs standard for eierskapskontroll, RSK 002. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Grong kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Eierskapskontrollen bygger på innsamling og vurdering av data opp mot utledede kriterier. Kriterier er de krav, normer og/eller standarder som utøvelsen av eierskapet vurderes opp mot. Kriteriene er hentet eller utledet fra autoritative kilder, slik som lover, kommunens egne føringer eller anerkjente anbefalinger om eierstyring. En fullstendig utledning av kriterier for denne eierskapskontrollen finnes i rapportens vedlegg 1. De utledede kriteriene er gjengitt i tilknytning til data og vurderinger underveis i rapporten.

Vi har brukt flere metoder for å samle inn data til eierskapskontrollen.

Intervju

Eierskapskontrollen begynte med et oppstartsmøte med ordfører. I oppstartsmøtet informerte revisor om eierskapskontrollen, og deretter ble det gjort et intervju med ordføreren om kommunens eierstyring. Det er også gjort individuelle intervju med varaordfører og leder for opposisjonen.

Alle møter og intervjuer er holdt digitalt. Intervjuene tok utgangspunkt i en forberedt intervjuguide, utarbeidet på bakgrunn av de utledede kriteriene for eierskapskontrollen. Det ble skrevet referat fra intervjuene som ble bekreftet av informantene. Kun bekreftet intervjuinformasjon er benyttet som faktagrunnlag i rapporten.

Dokumentgjennomgang

Kommunens eierskapsmelding er en sentral kilde til datagrunnlaget i rapporten. Eierskapsmeldingen er kommunens styrende dokument for utøvelse av eierstyring. Videre er kommunens delegeringsreglement (2021) benyttet som kilde til informasjon om delegering av myndighet til ordfører som eierrepresentant.

Revisor har også gjennomgått protokoller fra alle kommunestyrets møter i inneværende valgperiode for å finne eierskapsrelaterte saker som har vært til politisk behandling. Sakene revisor har funnet omfatter politisk sak om eierskapsmeldingen og (referat-) saker der protokoller fra representantskap, generalforsamlinger og eiermøter er forelagt kommunestyret. Dette er i alt 22 saker. Revisor har sett behandlingen av utvalgte saker om eierskap i opptak fra kommunestyrets møter i 2024- (mars) 2026.

Revisor har gjennomgått selskapsavtaler, vedtekter og protokoller fra generalforsamlinger og representantskap for et utvalg selskaper som Grong har eierinteresser i. Formålet har vært å undersøke deltakelse i eierfora og bestemmelser om valg av styre og sammensetning av styre i selskapsavtaler og vedtekter. Av ressurs hensyn har vi sett på et utvalg selskaper. Selskapene er plukket ut på bakgrunn av eierandel, utbytte og/eller generell interesse for eierskapet i kommunen. Følgende selskaper er plukket ut:

- Namas Vekst AS
- Grong Boligbygg AS
- Namdal Rehabilitering IKS
- IKT Indre Namdal IKS
- Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS (NTE AS)

Vurdering av metode

Revisor vurderer at disse metodene for innsamling av data har gitt et relevant og tilstrekkelig grunnlag for å vurdere kriteriene og besvare problemstillingen. Kommunens eierskapsmelding har vært kilde til å vurdere kommunens vedtatte føringer for eierstyring, mens intervju og saksgjennomgang har vært bakgrunn for å vurdere kommunens praksis. Til sammen har dette belyst kommunens strategiske arbeid og utøvelsen av eierstyringen.

I vedtatt prosjektplan for eierskapskontrollen var det skissert spørreundersøkelse til kommunestyrets faste medlemmer som metode for innsamling av data. Revisor har vurdert skriftlige kilder, opptak fra kommunestyrets møter, og intervju med ordfører og to andre sentrale folkevalgte til å gi et tilstrekkelig datagrunnlag for rapporten. Spørreundersøkelsen er derfor ikke gjennomført.

1.4 Uttalelse om rapport

En foreløpig rapport ble sendt til ordføreren for uttalelse den 17. juni 2026. Revisjon Midt-Norge SA mottok svar den 26. juni 2026. Det er ikke gjort endringer i rapporten som følge av uttalelsen. Uttalelsen er vedlagt rapporten (vedlegg 2).

1.5 Om kommunalt eierskap¹

Kommunene har stor frihet i hvordan virksomheten skal organiseres. Når kommunestyret velger å legge deler av virksomheten i egne selskaper, endres betingelsene for folkevalgt styring og kontroll. De styringssystemene som gjelder for den aktuelle organisasjonsformen, skal følges. Å styre gjennom selskapenes eierorganer har et mer indirekte preg enn direkte politisk styring av den kommunale organisasjonen. Dette kan utfordre den demokratiske kontrollen over virksomheten.

De ulike selskapsformene har egne lover for hvordan virksomheten skal organiseres. Et fellestrekk er det klare skillet mellom selskapenes eierorgan og styrende organer. Oppgaven til eieren er å trekke opp ytre rammer slik som eierstrategi, eierskapsmelding, selskapsavtale og vedtekter. Eierrollen skal utøves i selskapenes eierorgan gjennom eierrepresentanter. Oppgaven til eierrepresentanten er å ivareta kommunens interesser. For å sikre demokratisk forankring av eierskapet, er det derfor viktig at kommunen har system for at vedtak som blir fattet i eierorganet er forankret i kommunestyret.

Selskapsforvaltningen skal ivaretas av selskapets styre gjennom den løpende oppfølgingen av selskapets daglige leder. Styret skal forholde seg til de ytre rammene som er trukket opp av eierne. Innenfor disse rammene skal styret ivareta selskapets interesser.

Eierstyring krever kompetanse, styringsverktøy og rolleavklaring. Temaet er en del av KS sitt folkevalgtprogram. KS har også kommet med anbefalinger om hvordan kommunene kan sikre godt eierskap, selskapsledelse og kontroll av selskaper. En kommunal eierskapsmelding er et lovkrav etter kommuneloven (2018). Formålet med en eierskapsmelding er å gi politikerne en oversikt og bevissthet rundt eierrollen, slik at man sikrer god folkevalgt kontroll over eierinteressene. Kommunestyret skal fastsette generelle prinsipper for eierstyring, og angi hva som er kommunens formål med å eie det enkelte selskap. Forarbeidene til kommuneloven anbefaler at eierskapsmeldingen også bør inneholde en fullstendig oversikt over kommunens selskap, eierinteresser og deltakelse i ulike samarbeid.

¹ Delkapittelet om bakgrunnsinformasjon er utarbeidet med bakgrunn i KS' anbefalinger for eierskap, selskapsledelse og kontroll: [Anbefalinger-om-eierskap-sept-23-F31-1-.pdf \(ks.no\)](#) og er gjengitt i flere av Revisjon Midt-Norges prosjektplaner for eierskapskontroll.

2 EIERSKAPSMELDING OG STYRINGSdokumenter

2.1 Eierskapsmelding

2.1.1 Kriterie

- Kommunen skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Den skal inneholde:
 - prinsipper for eierstyring
 - oversikt over eierskap
 - formål med eierskapet

2.1.2 Funn

Grong kommunes eierskapsmelding (kalt Eiermelding) ble sist behandlet og vedtatt i kommunestyret den 27. februar 2025, sak 3/2025. Forrige versjon av Eiermeldingen er fra 2023, og ble vedtatt i kommunestyret den 14. desember 2023, sak 49/2023. Ifølge ordfører skal eierskapsmeldingen igjen revideres høsten 2026.

I det følgende henviser vi til gjeldende versjon av eierskapsmeldingen (fra 2025).

Eiermeldingen bygger på kommuneloven (2018) og «KS anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll» (2020). Bestemmelser og anbefalinger fra disse kildene er omsatt til forholdene i Grong kommune, og har referanse til kommunens egne eierskap, mål og føringer for styring.

Eiermeldingen er bygd opp med egne kapitler for blant annet prinsipper for eierskap, roller og ansvar, Eierstrategi, og kommunens Eierinteresser i ulike selskapsformer og samarbeid.

Ordfører, varaordfører og leder for opposisjonen ytrer at det er god kjennskap til eierskapsmeldingens innhold blant kommunestyrets representanter.

Ordfører sier at kommunedirektøren og næringsrådgiver har sentrale roller i utarbeidelse av Eiermeldingen, samt saksforberedelse og oppfølging av eierskaps saker. Kommunedirektøren har videre en sentral rolle i utredning av eventuell inntreden i nye selskaper. Ordfører opplever at eierskaps saker er godt utredet, og at det er grundige vurderinger rundt nye eierskap.

Prinsipper for eierstyring

Prinsipper for eierskap er omtalt i Eiermeldingens kapittel 2. Prinsippene er inndelt etter tre kategorier; Grong kommune som eier, forventninger til selskaper der Grong kommune har et eierskap, og prinsipper for styrerepresentasjon på vegne av Grong kommune.

Prinsipper for Grong kommune som eier omfatter blant annet:

- Grong kommune skal være en ansvarlig og forutsigbar eier.
- Det skal være åpenhet knyttet til Grong kommunes eierskap og selskapenes virksomhet, basert på prinsippet om mer offentlighet.
- I løpet av hver valgperiode skal det legges fram en oppdatert eierskapsmelding. Selskapsinformasjon og nøkkeltall oppdateres årlig og gjøres tilgjengelig for kommunestyret.
- Grong kommune skal sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap.
- For å sikre god kommunikasjon mellom selskapene og Grong kommune skal det gjennomføres møter/eiermøter med selskapene i valgperioden.

Prinsipper for forventninger til eide selskaper omfatter blant annet:

- Grong kommune forutsetter at selskapene skal drives samfunnsøkonomisk forsvarlig.
- Grong kommune forventer at eide selskaper legger til grunn kommunale føringer knyttet til etiske retningslinjer, overordnet arbeidsgiverpolitikk, innkjøpsstrategi, antikorrupsjonsarbeid, åpenhet og innsyn.
- Selskapets styringsdokumenter og avtaler skal revideres jevnlig.
- Forventninger til bruk av valgkomité ved styreutnevnelser, styregodtgjørelser, habilitetsvurderinger, og medlemskap i arbeidsgiverorganisasjon.

Prinsipper for styrerepresentasjon på vegne av Grong kommune omfatter blant annet:

- Det skal tilstrebes å sikre kompetente og handlekraftige styrer ut ifra selskapets formål.
- Kjønnnsrepresentasjon på minst 40%.
- Registrering av styreverv i styrevervregisteret.
- For å unngå habilitetsproblematikk bør ikke medlemmer av kommunestyret, kommunedirektør eller administrative ledere velges inn i selskapsstyrer.
- Styremedlemmer i morselskapet bør som hovedregel ikke sitte i styret til et datterselskap.

I Eiermeldingen er det videre fastsatt hvilke forventninger, roller og ansvar innen eierstyring som ligger til henholdsvis kommunestyret og formannskapet, kontrollutvalget, selskapets styre, ordfører og kommunedirektør.

Grong kommunes generelle eierstrategi er gjengitt i eget kapittel i Eiermeldingen. Eierstrategier overfor enkelteierskap er omtalt i tilknytning til de ulike selskapene (se under).

Oversikt over eierskap

Eiermeldingens kapittel 5 inneholder informasjon om de ulike selskapsformene Grong kommune har eierinteresser i. Dette omfatter blant annet aksjeselskaper (AS), interkommunale selskaper (IKS), samvirkeforetak (SA), stiftelser, tingrettslig sameie, kommunale oppgavefellesskap og vertskommunesamarbeid. Det er forklart hva som kjennetegner de ulike selskapsformene, med figur som viser grad av styring og folkevalgt kontroll over selskapene. Dette er generell informasjon til orientering om former for foretak og kommunalt eierskap, og ikke om enkeltelskaper.

Kommunens eierinteresser er listet i Eiermeldingens kapittel 6-13. Det er egne kapitler for eierinteressene i hver av de ulike selskapsformene forklart i kapitlet foran i Eiermeldingen.

Følgende eierskap i AS, IKS og SA er listet for Grong kommune:

Tabell 1. Eierskap Grong kommune.

	Eierandel
Selskap	
Aksjeselskap AS	
Grong / Bjørgan skisenter AS	13,04 %
Grong Boligbygg AS	30,00 %
Grong Holding AS	3,73 %
Kommunekraft AS	1 av 320 aksjer
Namas Vekst AS	20,00 %
INam (Namdalsshagen AS)	0,60 %
Namsskogan Familiepark AS	0,27 %
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS	3,96 %
Interkommunale selskaper IKS	
IKT Indre Namdal IKS	1 av 5 deltakere med delt ansvar

Interkommunalt arkiv i Trøndelag IKS	1 av 36 kommuner og 1 fylkeskommune
KonSek Trøndelag IKS	1 av 31 kommuner og 1 fylkeskommune
Lierne Nasjonalparksenter IKS	1 av 5 kommuner og 1 fylkeskommune
Midtre Namdal Avfallsselskap IKS	1 av 12 kommuner
Namdal Rehabilitering IKS	1 av 11 kommuner
Museet Midt IKS	2,77 %
Nord-Trøndelag krisesenter IKS	1 av 22 kommuner
Midt-Norge 110-sentral IKS	1 av 40 kommuner
Samvirkeforetak SA	
Grong Fritid SA	1 av 37 andelshavere
Revisjon Midt-Norge SA	1 av 53 kommuner og 1 fylkeskommune
OKS Trøndelag SA	1 av 120 eiere

Kilde: Eiermelding 2025

Grong har ingen heleide selskaper.

I kommunens note i årsregnskapet 2024 og oversikt over eierskap på soliditet.no, er de samme selskapene oppgitt. Ordfører sier at det har vært endringer i kommunens eierskap siden februar 2025, og Eiermeldingen skal oppdateres høsten 2026, blant annet for å ajourføre oversikten over eierskap og samarbeid.

Av vertskommunesamarbeid er følgende nevnt:

- Lønn, med Namsskogan som vertskommune
- Natur og landbruk, med Overhalla som vertskommune
- PPT, barnevern, teknisk, brann- og redningstjenester, legevakt og Nav Indre Namdal, med Grong som vertskommune
- Veterinærvakt, hvor Grong har driftsansvar.

Formålet med eierskap

Formålet med eierskapet er gjengitt for samtlige eide AS (kapittel 6 i Eiermeldingen), og det er et eget delkapittel med eierstrategi for det enkelte selskap. Her er status for selskapet og behov for oppfølging kort drøftet i tilknytning til formålet med eierskapet, og i noen tilfeller selskapets mål. Regnskapstall for årene 2021-2023 er gjengitt for hvert AS.

Kommunens eierinteresser i IKS er omtalt i Eiermeldingens kapittel 7. *Selskapets* formål er gjengitt for de fleste IKSene, og *kommunens* formål med eierskapet fremkommer som del av eierstrategien for det enkelte selskapet.

2.1.3 Revisors vurdering

Kommunen har minst en gang i valgperioden utarbeidet en eierskapsmelding som er vedtatt av kommunestyret. Den inneholder:

- prinsipper for eierstyring
- oversikt over eierskap
- formål med eierskapet

Kriteriet er vurdert som oppfylt.

I forarbeidene til kommuneloven om eierskapsmeldingens innhold er det anbefalt at kommunalt oppgavefellesskap, vertskommunesamarbeid og stiftelser som kommunen har en spesiell interesse for, i tillegg bør tas med i en eierskapsmelding. Det er revisors vurdering at dette er ivare tatt i Grongs Eiermelding, i tillegg til det gjeldende lovkravet.

3 KOMMUNESTYRET SOM EIER

3.1 Opplæring om eierstyring

3.1.1 Kriterie

- Kommunen bør sørge for opplæring om eierstyring til folkevalgte.

3.1.2 Funn

I Eiermeldingens prinsipper for eierskap er det vedtatt at Grong kommune skal sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap.

Ifølge ordfører, varaordfører og leder for opposisjonen var eierstyring tema i KS' folkevalgtopplæring tidlig i valgperioden. Dokumentasjon på opplæringen viser at dette var et av flere tema, og ble dekket i en relativt kort del av kurset. I forbindelse med spørsmål om opplæring legger en av informantene til at det også har vært orientert om eierstyring fra administrasjonen i forbindelse med behandling av Eiermeldingen og noen enkeltsaker.

Det er også andre kilder til informasjon om eierstyring til kommunestyret. Dette er omtalt i kapittel 2, 3.2 og 4.2.

3.1.3 Revisors vurdering

Kommunen har sørget for opplæring om eierstyring til folkevalgte.

Kriteriet er vurdert som oppfylt. Eierstyring er et av mange tema som er dekket i opplæring til kommunestyret.

Regelmessig oppdatering av Eiermeldingen og politisk behandling av eierskapsrelaterte saker kan også være kilder til kunnskap og bevisstgjøring om eierstyring for kommunestyret. Slik det kommer frem i rapportens kapittel 2, 3.2 og 4.2, har Grong kommune rutiner som ivaretar dette. Det er derfor revisors vurdering at Grong kommune til sammen har rutiner og praksis som ivaretar behov for opplæring og kunnskap om eierstyring, selv om eierstyring som del av folkevalgtopplæringen har vært begrenset.

3.2 Dialog mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten

3.2.1 Kriterie

- Kommunen bør etablere rutiner som sikrer dialogen mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten.

3.2.2 Funn

Ordfører sier at hun opplever kommunestyrerepresentantene som interessert i kommunens eierskap. Også de andre to informantene formidler dette, og viser til at flere tar ordet når det er saker av interesse og at uklarheter i eierskapssaker blir tatt opp og diskutert. Særlig i formannskapet er det aktiv dialog om eierskap.

Kommunestyret får protokoller fra årsmøter, representantskap og generalforsamlinger lagt fram som referatsaker. Varaordfører og leder for opposisjon sier begge at ordfører (som kommunens eierrepresentant) rutinemessig informerer kommunestyret om møter hun har deltatt i, og er bevisst på å involvere kommunestyret og formannskapet til å komme med innspill i aktuelle saker. Begge informantene sier at dialogen er god og informasjonsflyten tilstrekkelig. Leder for opposisjonen ytrer at dette har vært rutinen for dialogen mellom eierrepresentanten(e) og kommunestyret over flere valgperioder.

Ordfører sier videre at kommunen har etablert en arbeidsform der administrasjonen følger opp eierskapsarbeidet løpende. Administrasjonen legger til rette for eierstyring blant annet gjennom saksforberedelse, oppfølging av eierskapsmelding og koordinering av dialog mellom selskapene og de politiske organene.

Ordfører sier at dialogen mellom kommunestyret og eierrepresentantene *i forkant av møter* i hovedsak skjer gjennom behandling av saker i formannskapet, hvor innkallinger til eierorgan legges frem og drøftes. Alle politiske partier i kommunestyret er representert i formannskapet. Dette gir eierrepresentanten et politisk forankret grunnlag før møter i eierorganene. Denne arbeidsformen er godt innarbeidet i praksis, men er i begrenset grad formalisert gjennom skriftlige rutiner.

Revisor har ikke funnet dokumentasjon på at formannskapet formelt er delegert denne myndigheten. I eierskapsmeldingen står det at den valgte «representanten skal forholde seg til vedtak og signaler fra formannskap og kommunestyre i selskapenes generalforsamling, representantskap og årsmøte. Og videre at ordføreren møter som kommunens representant i selskapenes eierorganer med de føringer formannskap og kommunestyre gir.»

Formannskapets rolle eller mandat i eierstyringen er ikke videre presisert.

For å undersøke dialogen mellom eierrepresentantene og kommunestyret, har revisor gjennomgått protokollene fra kommunestyrets møter i perioden oktober 2023-april 2026. Saker relatert til eierskap og eierstyring er jevnlig til orientering eller behandling i kommunestyret. I de fleste av kommunestyremøtene er eierskap eller selskap kommunen har eierandel i på saklista, og de fleste av aksjeselskapene og IKSene som kommunen har eierandel i (tabell 1) er representert blant referatsakene både i 2024 og 2025.

Kommunestyresakene omfatter protokoller fra generalforsamlinger, representantskap, årsmøter og eiermøter, orienteringer fra strategiarbeid i eide selskap, diskusjon av kapitalinnskudd og investeringer i eide selskap, og generell informasjon fra selskaper kommunen har eierandel i.

Sakene som omhandler protokoller fra eierfora er i hovedsak referatsaker. Det kommer frem av opptak fra kommunestyremøtene at ordfører har orientert om eller utdypet utvalgte eierskapssaker i de fleste av møtene der dette har vært på saklista. Det er flere eksempler på at medlemmer i kommunestyret tar ordet etterpå. Opptak viser at ordfører inviterer kommunestyret til å drøfte strategiske spørsmål i enkelteierskap når det er saker av særlig interesse eller viktighet for kommunen (eksempelvis grunnet tjenesteproduksjon og økonomi).

Revisor har plukket ut fem av kommunens eide selskaper til nærmere gjennomgang. Protokoller fra kommunestyrets møter i 2024 og 2025 viser kommunestyret har fått fremlagt protokoller fra eierorgan for alle disse selskapene til orientering.

3.2.3 Revisors vurdering

Kommunen har rutiner som sikrer dialogen mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten.

Kriteriet er vurdert som oppfylt. Kommunestyret får forelagt protokoller fra eierfora og andre viktige møter. Dette har vært praksis og innarbeidet rutine over flere valgperioder. Ordfører, som eierrepresentant, orienterer fra talerstolen når det er utvikling eller hendelser av særlig interesse, og inviterer kommunestyret til å komme med innspill til strategisk arbeid for eierstyring. Innkallinger til møter forelegges og drøftes i formannskapet.

Det er ikke formelt vedtatt at enkelte eierskapssaker kun behandles i formannskapet, og ikke kommunestyret. Det kan være hensiktsmessig at denne praksisen omtales i kommunens delegeringsreglement eller i eierskapsmeldingen. Dette for å sikre at kommunestyret som eier er bevisst på at dette kan ha innvirkning på informasjonsflyt og utøvelse av eierskapet.

4 EIERREPRESENTASJON

4.1 Valg av eierrepresentant

4.1.1 Kriterie

- Kommunestyret bør oppnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter.

4.1.2 Funn

I Eiermeldingen (2025) og Grong kommunes delegeringsreglement (2021) er det vedtatt at ordføreren gis fullmakt til å representere kommunen ved generalforsamlinger, representantskap, årsmøter mv. dersom dette ikke er begrenset i lov, forskrift eller vedtak, og til å utpeke stedfortreder dersom ordføreren selv ikke kan møte. Ordfører kan delegere representasjonsretten til varaordfører, kommunedirektør eller annen representant for kommunen. Dette gjelder for eksempel ikke valg til representantskap i interkommunale selskap (IKS), hvor kommunestyret skal foreta særskilt valg.

Valg av representanter til representantskap i interkommunale selskap (IKS) og samvirkeforetak (SA) for valgperioden 2023-2027 ble gjort i kommunestyret i sak 45/2023. Ordfører ble valgt til representant, med seks nummererte vara blant formannskapets medlemmer. Varaordfører er første vara.

Valgte representanter fra Grong kommune til et utvalg selskaper er oppsummert i tabell 2.

Tabell 2. Eierrepresentanter Grong kommune

Selskap	Eierrepresentant
Namas Vekst AS	Ordfører. Vara: Varaordfører, formannskapsmedlemmer etter nummerering.
Grong Boligbygg AS	Ordfører. Vara: Varaordfører, formannskapsmedlemmer etter nummerering.
Namdal Rehabilitering IKS	Ordfører, seks vara fra formannskapet
IKT Indre Namdal IKS	Ordfører, seks vara fra formannskapet
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS (NTE AS)	Ordfører, kommunedirektør, kommunestyremedlem

Kilde: Kommunestyrevedtak, Eiermelding 2025, ordfører.

Valg av representanter og vara til Eiermøtet i NTE AS for valgperioden 2023-2027 ble gjort i kommunestyret oktober 2023, sak 37/23. Valgte representanter ble 1. ordfører, 2. kommunedirektør, 3. Stein Erik Granli (kommunestyremedlem SP).

4.1.3 Revisors vurdering

Kommunestyret har oppnevnt sentrale folkevalgte som eierrepresentanter.

Kriteriet er vurdert som oppfylt. Ordfører er valgt som representant til selskapenes eierfora. I IKS er det valgt seks nummererte vara fra formannskapet. Dette er i henhold til IKS-loven § 6, der det står at det ved valg av eierrepresentant til representantskap, skal oppnevnes minst to varamedlemmer for hvert faste medlem. Nummererte vara kan bidra til å sikre kontinuitet i kommunens eierrepresentasjon.

4.2 Representasjon i eierfora

4.2.1 Kriterie

- Eierrepresentantene bør delta i selskapenes eierfora.

4.2.2 Funn

I Eiermeldingen er det presisert at utøvelse av eierrollen i aksjeselskap skjer i generalforsamling. Tilsvarende eierfora i IKS er representantskap.

Vi har undersøkt kommunens deltakelse i eierfora i utvalgte selskap for årene 2023-2025. Våren 2023 var kommunen representert ved andre representanter enn de valgte for inneværende valgperiode (2023-2027).

Tabell 3. Deltakelse i eierfora i utvalgte selskap

Selskap	Deltakelse i 2023	Deltakelse i 2024	Deltakelse i 2025
Namas Vekst AS	2/2 møter	1/1 møte	1/1 møte
Grong Boligbygg AS	1/1 møte	1/1 møte	1/1 møte
Namdalen Rehabilitering IKS	2/2 møter	2/4 møter	2/2 møter
IKT Indre Namdal IKS	1/1 møte	1/1 møte	1/1 møte
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS (NTE AS)	1/1 møte	2/2 møter	1/1 møte

Kilde: Møteprotokoller fra eierfora

Grong kommune har vært representert i eierorgan i utvalgte selskaper i perioden 2023-2025, med unntak av to av fire representantskap i Namdal Rehabilitering IKS i 2024.

Ordfører ytrer at eierrepresentanten(e) som hovedregel har kapasitet til å møte i eierorgan. I enkelte tilfeller har kommunen ikke vært representert i representantskapsmøter, noe som i hovedsak skyldes praktiske forhold som kolliderende møter eller kortvarig fravær. Ved kolliderende møter gjøres det prioriteringer mellom møter, der kommunen legger vekt på å være representert i fora hvor eierandelen og påvirkningsmuligheten er størst.

Ordfører ytrer at representantene har tid til å forberede seg til møter i eierorganene.

4.2.3 Revisors vurdering

Eierrepresentantene har deltatt i selskapenes eierfora i perioden 2023-2025.

Kriteriet er vurdert som oppfylt.

4.3 Myndighet til eierrepresentant

4.3.1 Kriterie

- Myndigheten til kommunens eierrepresentant bør være tydelig avklart.

4.3.2 Funn

Kommunestyret har valgt eierrepresentanter i vedtak.

I kommunens Eiermelding er det fastsatt at kommunens eierrepresentant til selskapene skal forholde seg til vedtak og signaler fra formannskap og kommunestyre i selskapenes generalforsamling, representantskap og årsmøte. Ordføreren møter (som hovedregel) som kommunens representant i selskapenes eierorganer med de føringer som formannskapet og kommunestyret gir. Generalforsamlingsfullmakten er delegert ordføreren i Grong kommune.

Ifølge ordfører er ikke eierrepresentantene myndighet presisert nærmere enn det som ligger som føringer i vedtaket om Eiermeldingen. Hvis det er en utvikling som ikke samsvarer med det kommunen ser for seg, avklares dette i formannskapet for å sikre politisk forankring.

Alle informantene ytrer at de oppfatter eierrepresentantens myndighet som tydelig avklart. To av informantene peker på praksis for å legge frem innkallinger til Eiermøter og Eierorgan for innspill i formannskapet ved spørsmål om mandat og myndighet til eierrepresentanten. Protokoller og opptak fra kommunestyremøter viser at det også i kommunestyret har vært diskusjoner i forkant av møter i eide selskaper.

4.3.3 Revisors vurdering

Myndigheten til kommunens eierrepresentant er tydelig avklart.

Kriteriet er vurdert som oppfylt. Myndighet er avklart i Eiermelding, vedtak og reglement. Eierrepresentanter har praksis for å legge frem enkeltsaker og innkallinger til Eierorgan/Eiermøter i formannskapet, og av og til i kommunestyret. Dette er en praksis som legger til rette for å avklare kommunen ståsted i enkeltsaker, og eierrepresentantenes myndighet og mandat underveis i valgperioden.

5 EIERMØTER OG DIALOG MED SELSKAPET

5.1 Eiermøter

5.1.1 Kriterie

- Kommunestyret bør jevnlig vurdere behov for eiermøter med selskapene.

5.1.2 Funn

Ordfører sier at det i kommunens eiermelding er uttrykt ønsker om eiermøter, enten årlig eller i løpet av valgperioden. I praksis blir eiermøter initiert og gjennomført ved behov, basert på aktuelle problemstillinger i selskapene. Dette kan være et område hvor mer systematikk kan vurderes fremover. I eiermøtene er det mulighet for å diskutere temaer som ikke naturlig hører hjemme i eierorganet. Kostnadsnivå og behov for omstilling, er noe av det som har vært tatt opp i eiermøter.

Leder for opposisjonen sier at behovet for eiermøter er diskutert i formannskapet.

Ordfører uttrykker at det er stor interesse for eiermøter i NTE AS, i Grong kommune og blant øvrige eiere. Grong har valgt tre representanter til eiermøtet i NTE AS (sak 37/26, omtalt over). De tre har vurdert hva som er deres linje inn mot eiermøter. I forbindelse med ny eierstrategi for NTE, ble det drøftet i formannskapet hva representantene skal ta opp i eiermøtet.

Noen selskap leverer tjenester til eierkommunene. Ordfører sier at det i forkant av eiermøter har vært diskutert om tjenestene treffer kommunens behov.

Gjennomgang av protokoller fra eiermøter i NTE AS viser at Grong kommune har deltatt i eiermøtene fra og med 2024. Protokoller fra eiermøter i Namas Vekst AS viser at Grong kommune har vært representert i eiermøtene i 2024 og 2026 med ordfører og kommunedirektør.

5.1.3 Revisors vurdering

Kommunestyret har fortløpende vurdert behov for eiermøter med selskapene.

Kriteriet er vurdert som oppfylt.

5.2 Årlig rapport om selskapene

5.2.1 Kriterie

- Kommunestyret bør få en årlig rapport om tilstanden for selskapene.

5.2.2 Funn

I Eiermeldingens prinsipper for eierskap står det at det skal legges fram en oppdatert eierskapsmelding i løpet av hver valgperiode, og at selskapsinformasjon og nøkkeltall oppdateres årlig og gjøres tilgjengelig for kommunestyret. Ifølge ordfører er det planlagt revidering av Eiermeldingen høsten 2026. Grong kommune har fått nye eierskap og kommunesamarbeid siden Eiermeldingen sist ble behandlet. Dette er fulgt opp gjennom enkeltsaker i de politiske organene, og vil bli innarbeidet i ny versjon av Eiermeldingen.

Gjennomgang av møteprotokoller fra kommunestyret og opptak av kommunestyrets møter viser at flere eide selskaper, særlig selskaper som yter tjenester til innbyggerne, har orientert om egen virksomhet i kommunestyremøter. Dette gjelder også vertskommunesamarbeid. Flere av informantene trekker frem slike orienteringer fra selskapene til kommunestyret som en viktig kilde til informasjon og bevisstgjøring om eide selskaper. Slike orienteringer har vært etterspurt av de folkevalgte.

Protokoller fra kommunestyremøter visere at referater/protokoller fra Eiermøter og Eierorgan forelegges kommunestyret og/eller formannskapet. For eksempel er protokoll fra Eiermøter i NTE AS jevnlig blant orienteringssakene i kommunestyret. Protokoll fra Eiermøte i Namas Vekst AS er forelagt formannskapet.

5.2.3 Revisors vurdering

Kommunestyret får årlig rapport om tilstanden for selskapene.

Kriteriet er vurdert som oppfylt. Grong kommune har praksis for hyppig oppdatering av Eiermeldingen (desember 2023, februar 2025, og planlagt høsten 2026). Endringer i eierskap utenom dette, legges frem i politiske saker. Kommunestyret og formannskapet har også fått jevnlig rapport om selskapene gjennom orienteringer og protokoller fra Eierrepresentant eller selskapene selv.

6 VALG OG SAMMENSETNING AV STYRE

6.1 Bruk av valgkomité

6.1.1 Kriterie

- Eier bør arbeide for at bruk av valgkomité ved valg av styre vedtektsfestes, og at det er retningslinjer for valgkomiteens arbeid.

6.1.2 Funn

I eiermeldingens prinsipper for eierskap er det bestemt at bruk av valgkomité skal vedtektsfestes, og at det bør lages retningslinjer som regulerer komitéens arbeid.

Revisor har gjennomgått selskapsavtaler og vedtekter i utvalgte selskap for å undersøke om det er vedtatt bruk av valgkomité for de enkelte selskapene. Gjennomgangen er oppsummert i tabellen under. Ingen av disse selskapene er heleide.

Tabell 4. Bruk av valgkomité og retningslinjer for styrets sammensetning og kompetanse

Selskap	Vedtektsfestet bruk av valgkomité	Retningslinjer for valgkomitéens arbeid	Retningslinjer for valg av styremedlemmer i vedtekter eller selskapsavtale
Namas Vekst AS	Nei	Nei	Representant for hver av eierkommunene, ansatte og næringslivet i samarbeidende kommuner. Personlige vara.
Grong Boligbygg AS	Nei	Nei	Nei
Namdal Rehabilitering IKS	Nei	Nei	Styret skal samlet ha kvalifikasjoner til å lede selskapet etter formålsparagrafen. Representant fra ansatte og fra Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon.
IKT Indre Namdal IKS	Ja	Nei	Daglig leder eller eierrepresentant kan ikke velges til styre.
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS (NTE AS)	Ja	Nei	Antall medlemmer og vara. 3 styremedlemmer velges av og blant ansatte i selskapet. Daglig leder kan ikke velges til styret.

Kilde: Vedtekter og selskapsavtaler

Bruk av valgkomité ved valg av styre er ikke vedtektsfestet for Namas Vekst AS, Grong Boligbygg AS eller Namdal Rehabilitering IKS.

Gjennomgang av selskapsavtaler og vedtekter viser at det ikke er vedtektsfestet retningslinjer for valgkomitéens arbeid for noen av selskapene. For enkelte av selskapene er det formulert retningslinjer for styrets sammensetning. Det er også i ett tilfelle formulert et generelt krav til samlede kvalifikasjoner i styret.

Grong kommune har i eiermeldingen lagt føringer for at det i styrene skal være kjønnsbalanse og at styrene skal være sammensatt av riktig kompetanse.

Ordfører sier at hun sitter i valgkomiteen for IKT Indre Namdal IKS og Museet Midt IKS, og kan ta med seg kommunestyrets vedtatte føringer for valg av styret dit. Det har hendt at Grong i eierfora har påpekt uoverensstemmelser med egne føringer i innstilling fra valgkomitéer der kommunen selv ikke er representert.

6.1.3 Revisors vurdering

Det er i tre av fem undersøkte selskaper ikke vedtektsfestet bruk av valgkomité ved valg av styre. Det er ikke formulert retningslinjer for valgkomitéens arbeid.

Kriteriet er vurdert som delvis oppfylt. Det er vedtektsfestet bruk av valgkomité for noen av selskapene. Det er ikke vedtektsfestet føringer for valgkomitéens arbeid, men det er for noen selskaper lagt føringer for styrets sammensetning og kompetanse.

Grong kommune er medeier i selskapene, men har ingen heleide selskaper. Dette betyr at kommunen alene ikke kan vedta et krav om bruk av valgkomité, men kommunen kan arbeide for å løfte problemstillingen i eierfora.

6.2 Habilitet og rollekonflikter

6.2.1 Kriterie

- Eier bør sørge for at habilitet og rollekonflikter i forbindelse med styrevalg blir vurdert.

6.2.2 Funn

Blant prinsippene for eierskap i kommunens eiermelding står det at Grong kommune forventer at selskapene etablerer rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i selskapsstyrer. Videre er det også satt som prinsipp at for å unngå habilitetsproblematikk bør medlemmer av kommunestyret, kommunedirektør eller administrative ledere ikke velges inn i

selskapsstyrer. Det står videre at alle som påtar seg styreverv for Grong kommune, skal registrere vervene i styrevervregisteret. Styremedlemmer i morselskapet bør som hovedregel ikke sitte i styret til et datterselskap.

Ordfører viser til bestemmelsen i Eiermeldingen på spørsmål om habilitet og rollekonflikter i eierskap. Hun viser til at ordfører, varaordfører, kommunedirektør, eller ansatte i kommuneadministrasjonen bør ikke sitte i styrer i selskap som kommunen eier. Unntaket kan være selskaper som leverer tjenester, som felles legetjenester. Her sitter helselederne i eierkommunene i styret. Leder av opposisjonen sier at habilitetsvurderinger ofte er et tema blant politikere i en liten kommune som Grong. Habilitet og roller er jevnlig oppe til diskusjon, også når det gjelder eierskapsaker.

Ved behandling av Eiermeldingen i februar 2025 ble prinsipper for eierstyring om rollekonflikter eier/styremedlemskap diskutert. Betydningen av ordet «bør» ble drøftet, og om dette betyr at sentrale i administrasjonen eller folkevalgte ikke *kan* sitte i styrer i eide selskaper. Resultatet ble en forståelse av at det bør være bevissthet rundt rollekonflikter som disse, og at de bør unngås, men at det i tilfeller kan være hensiktsmessig å ha representanter for eierkommunene i styrer. Eksempelvis i IKT Indre Namdal IKS, der kommunen er aktiv bruker av tjenesten.

6.2.3 Revisors vurdering

Habilitet og rollekonflikter i forbindelse med styrevalg er vurdert.

Kriteriet er vurdert som oppfylt. Kommunestyret hadde en prinsipiell diskusjon rundt dette ved behandlingen av Eiermeldingen februar 2025.

I kommunens Eiermelding står det at alle som påtar seg styreverv *for Grong kommune*, skal registrere vervene i styrevervregisteret. Revisor vurderer at det kan være hensiktsmessig å omformulere frasen ved revidering av Eiermeldingen for å sikre bevissthet omkring roller: Styreverv er personlig, og styremedlemmer skal ivareta selskapets interesser og ikke kommunens interesser. Videre, ble styrevervregisteret avviklet i 2025.

6.3 Godtgjøring av styreverv

6.3.1 Kriterie

- Eier bør ha en prinsipiell avklaring omkring styregodtgjørelser.

6.3.2 Funn

I Grong kommunens Eiermelding er det et vedtatt prinsipp at godtgjørelse til styrene bør ligge på et moderat nivå. Ordfører henviser til denne bestemmelsen ved spørsmål om kommunestyret har hatt en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv. Selskapene skal ikke være ledende på godtgjørelser, men de skal også følge utviklingen. Valgkomiteene innstiller på styregodtgjøring.

6.3.3 Revisors vurdering

Kommunestyret har hatt prinsipiell avklaring omkring styregodtgjørelser.

Kriteriet er vurdert som oppfylt.

7 KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

7.1 Konklusjon

Vi konkluderer med at Grong kommune utøver eierstyring i tråd med kommuneloven, kommunens egne føringer og etablerte normer for god eierstyring.

Konklusjonen bygger på følgende:

Grong kommunes eierskapsmelding er i henhold til kommuneloven både når det gjelder kravet til jevnlig politisk behandling og eierskapsmeldingens innhold.

Kommunens egne føringer for eierstyringen er samlet i eierskapsmeldingen. Innholdet er drøftet og vedtatt i kommunestyret, godt kjent blant de folkevalgte, og førende for kommunens praksis for eierstyring.

Grong kommunes praksis for eierstyring er i hovedsak i henhold til KS' anbefalinger. Noe av dialogen mellom eierrepresentanten(e) og de øvrige folkevalgte skjer i formannskapet og ikke i kommunestyret. Dette er ikke en formell rutine, men etablert praksis.

Revisor mener det er et forbedringspunkt når det gjelder bruk av valgkomité ved valg av styre i eide selskaper, herunder å vedta føringer for valgkomitéens arbeid.

KS anbefaler å sørge for opplæring om eierstyring til kommunestyret. Dette er kort ivarettatt som del av folkevalgtopplæringen, og videre gjennom jevnlig diskusjon av eierskapsaker. Det kan være et behov for mer opplæring om kommunalt eierskap som tema, for å sikre at kommunestyret har kunnskap om sentrale prinsipper innen eierstyring i tillegg til kjennskap til enkelteierskap og selskaper.

7.2 Anbefalinger

På bakgrunn av rapporten anbefaler revisor å

- vurdere å formalisere formannskapets rolle i kommunens eierstyring
- arbeide for at bruk av valgkomité vedtektsfestes for eide selskaper, og at det vedtas retningslinjer for valgkomitéens arbeid

KILDER

Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven), LOV-2018-06-22-83

Lov om aksjeselskaper (Aksjeloven), LOV-1997-06-13-44

Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven), LOV-1999-01-29-6

Proposisjonen til ny kommunelov, Prop 46 L (2017-2018)

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon, FOR-2019-06-17-904

KS, *KS' anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll*, 2020. Hentet fra [Anbefalinger-om-eierskap-sept-23-F31-1-.pdf \(ks.no\)](#)

Den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse (Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES), 2025). Hentet fra <https://nues.no/eierstyring-og-selskapsledelse/>

NKRFS standard for eierskapskontroll, RSK002. Hentet fra https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/RSK_RevisjonsStandard_Kommune/RSK_002_Standard_for_eierskapskontroll_200812.pdf

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV KRITERIER

En eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Dette følger av kommuneloven § 23-4.

Etter NKRFs standard for eierskapskontroll, RSK002, skal revisor etablere kriterier for hver eierskapskontroll. Kriterier er de krav, normer og/eller standarder som utøvelsen av eierskapet skal vurderes opp mot. Kriteriene skal være basert på relevante lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

I denne eierskapskontrollen har vi benyttet oss av følgende kilder til kriterier:

- Kommuneloven (2018)
 - Proposisjon til ny kommunelov (Prop 46 L (2017-2018))
- Aksjeloven (1997)
- IKS-loven (1999)
- KS' anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll (KS, 2020)

Store deler av utledningen er hentet fra tidligere eierskapskontroller gjort av Revisjon Midt-Norge SA.

Eiernes styringsdokumenter

Kommuneloven § 26-1 første ledd stiller krav om at kommunen skal utarbeide en eierskapsmelding minst en gang i valgperioden. Eierskapsmeldingen skal vedtas av kommunestyret. Etter denne lovparagrafen skal eierskapsmeldingen inneholde:

- Kommunens prinsipper for eierstyring
- Oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser i eller tilsvarende
- Kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomheter som nevnes

I proposisjonen til ny kommunelov (Prop 46 L (2017-2018)), framgår det at eierskapsmeldingen bør omfatte mer enn aksjer og andeler. «Videre er det viktig at eierskapsmeldingen gir en oversikt over kommunens selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresse eller tilsvarende interesse i. Etter utvalgets oppfatning bør eierskapsmeldingen omfatte alle virksomheter, uavhengig av organisasjonsform, og uavhengig av eierandelens størrelse. Eierskapsmeldingen skal derfor

(selvsagt) omtale aksjeselskaper og interkommunale samarbeid etter IKS-loven. Dette gjelder uansett om kommunen bare er deleier i aksjeselskapet, og om det er et samarbeid mellom mange kommuner. Også samvirkeforetak, kommunalt oppgavefellesskap (dagens interkommunale samarbeid etter § 27), vertskommunesamarbeid og stiftelser som kommunen har en spesiell interesse i, bør ifølge utvalget tas med i en eierskapsmelding. Selv om kommunale foretak er en del av kommunen som juridisk person og derfor ikke er selskaper som kommunen har eierinteresse i, er hensynene og ideene bak eierstyring og eierskapsmelding også viktige for kommunale foretak.».

Kommuneloven § 4-1 stiller krav til at kommunen aktivt skal informere om egen virksomhet og om virksomhet som andre rettssubjekter utfører på vegne av kommuner og fylkeskommuner. Kommunen skal legge til rette for at alle kan få tilgang til slik informasjon.

Kriterier:

- *Kommunen skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Den skal inneholde:*
 - *prinsipper for eierstyring*
 - *oversikt over eierskap*
 - *formål med eierskapet*

Kommunestyret som eier

KS anbefaling nr. 3 sier at kommunestyret bør få tid til kompetanseutvikling om eierskap for samtlige folkevalgte tidlig i valgperioden. Dette vil gi kommunestyremedlemmene et kunnskapsgrunnlag som eier av ulike selskaper.

KS anbefaling nr. 7 sier at eierstyring skal utøves innenfor rammene av kommunestyrets vedtak og at eierstyringen skal skje gjennom eierorganet for selskapene. For at kommunestyret skal kunne utøve eierrollen bør det få informasjon om selskapene de eier og informasjon fra selskapene bør settes i system. KS anbefaling nr. 7 sier videre at for aksjeselskap og interkommunale selskapet bør det etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierorganet, som kan forankres i eierskapsmeldingen. Slik kan eier sikre engasjement, debatt og reell politisk avklaring av eierorganets myndighet.

Kriterier:

- *Kommunen bør sørge for opplæring om eierstyring til folkevalgte.*
- *Kommunen bør etablere rutiner som sikrer dialogen mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten.*

Eierrepresentasjon

Kommunestyret er kommunens øverste myndighet og dermed den formelle utøveren av eierskapet. Det er vanlig at kommunestyret velger noen til å representere kommunen i selskapenes eierorganer og kommuneloven § 5-3 hjemler intern delegasjon fra kommunestyret til andre folkevalgte organ, ordfører eller kommunedirektør.

Eierskapet utøves i eierorganene. Eierorganet i et aksjeselskap er generalforsamling, mens eierorganet i et interkommunalt selskap er representantskap. KS anbefaling nr. 7 sier at som hovedregel bør sentrale folkevalgte oppnevnes som representanter i eierorganet. Ved valg av eierrepresentant til representantskap, skal det oppnevnes minst to varamedlemmer for hvert faste medlem (IKS-loven § 6). Når en eierrepresentant er valgt til å representere kommunen bør vedkommende møte i eierorganet.

Når kommunestyret velger noen til å representere kommunen i eierorganene, er det underforstått at vedkommende skal ivareta kommunens eierinteresser. Kommunestyret kan legge føringer for hvordan dette eierskapet skal utøves. Overordnede føringer legges i kommunens eierskapsmelding. I tillegg kan kommunestyret behandle saker som eierrepresentanten skal følge opp i eierorganene. I interkommunale selskap kan kommunestyret gi eierrepresentanten bundet mandat². Eierutøvelsen i eierorganet omfatter fastsettelse av vedtekter (aksjeloven § 5-18, selskapsavtale i IKS-loven § 4), valg av styre (aksjeloven § 6-3, IKS-loven § 10) og fastsettelse av styrets godtgjørelse (aksjeloven § 6-10). I tillegg gir § 5-11 aksjeeierne rett til å få saker behandlet på generalforsamlingen.

Fastsettelse av vedtekter er i aksjeloven og IKS-loven tillagt henholdsvis generalforsamlingen og representantskapet. I interkommunale selskaper tilsvarer selskapsavtalen vedtektene og § 4 i IKS-loven sier at kommunestyret skal vedta avtalen og det kreves tilslutning fra alle deltakere. For interkommunale selskaper er behandlingen av selskapsavtalen i kommunestyrene en betingelse for at selskapsavtalen skal være gyldig.

For aksjeselskaper sier aksjeloven § 5-18 at beslutningen om å endre vedtektene treffes av generalforsamlingen, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov. Når et aksjeselskap stiftes av de som skal tegne aksjer i selskapet, skal det opprettes et stiftelsesdokument som kan inneholde selskapets vedtekter. Det ligger ingen automatikk i at kommunestyret involveres i

² Kommunal- og distriktsdepartementet har gitt en tolkningsuttalelse om at kommunestyret kan instruere representantskapsmedlemmer i IKS, jf. Merknad til § 7 i IKS-loven (Ot. Prp. Nr 53 (1997-1998) side 95). [Kommuneloven kapittel 18 og 19: Instruks av representantskapet og representantskapets myndighet til å opprette styringsorganer - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/kommuneloven/kapittel18og19/instruks-av-representantskapet-og-representantskapets-myndighet-til-a-opprette-styringsorganer)

saker med vedtektsendringer i henhold til aksjeloven, men det kan stilles spørsmål med om dette er en sak som burde vært behandlet ettersom det ikke er en ordinær årsmøtesak.

Kriterier:

- *Kommunestyret bør oppnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter*
- *Eierrepresentantene bør delta i selskapenes eierfora*
- *Myndigheten til kommunens eierrepresentant bør være tydelig avklart*

Eiermøter og dialog med selskapet

KS anbefaler (nr. 6) at det holdes jevnlige eiermøter mellom kommunen som eier, styret og daglig leder for selskapet. Et eiermøte er et uformelt og uforpliktende møte der det ikke skal treffes vedtak, men hvor både eieren og selskapet kan ha gjensidig informasjonsutveksling, forventningsavklaringer og drøfte generell utvikling og rammevilkår for virksomheten.

Eierstyring skal formelt skje i representantskapet eller generalforsamlingen.

KS anbefaler (nr. 4) at kommunestyret bør få en årlig rapport om tilstanden for selskapene (økonomi, spesielle forhold osv.), i tillegg til den pålagte eierskapsmelding.

Kriterier:

- *Kommunestyret bør jevnlig vurdere behov for eiermøter med selskapene*
- *Kommunestyret bør få en årlig rapport om tilstanden for selskapene*

Sammensetning og valg av styre

KS anbefaler (nr. 9) at eier gjennom selskapets eierorgan bør sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskapets formål og virksomhet. Det anbefales at selskapet sikrer opplæring av styremedlemmene. KS anbefaler (nr. 10) at det i vedtektene eller selskapsavtalen bør fastsettes at valg av styrer i kommunalt eide selskaper bør skje ved bruk av valgkomité. Det bør lages retningslinjer som regulerer komitéens arbeid. (nr. 10). Dette er også knyttet til KS anbefaling nr. 12 om å lage rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i selskapsstyrene. KS anbefaling nr. 13 sier at som hovedregel bør styremedlemmer i morselskapet ikke sitte i styrene i datterselskap, blant annet begrunnet i habilitetsutfordringer.

KS anbefaler (nr. 15) at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og kommunedirektør bør derfor ikke sitte i styrer i selskaper. I kommunalt eide selskaper kan det fort oppstå uheldige rollekonflikter som det bør være åpenhet omkring og som bør vurderes i forbindelse med valg til styrer og eventuell andre sentrale verv.

Aksjeloven § 6-10 gir generalforsamlingen myndighet til å fastsette styrets godtgjørelse. KS anbefaling nr. 16 sier at kommunen, i forbindelse med eierskapsmeldingen, bør ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv. Denne bør danne grunnlag for eierorganets fastsetting av styrehonorar.

Kriterier:

- *Eier bør arbeide for at bruk av valgkomité ved valg av styre vedtektsfestes, og at det er retningslinjer for valgkomitéens arbeid.*
- *Eier bør sørge for at habilitet og rollekonflikter i forbindelse med styrevalg blir vurdert*
- *Eier bør ha en prinsipiell diskusjon om styregodtgjørelser*

VEDLEGG 2 – UTTALELSE

SV: Rapportutkast til uttalelse. Generell eierskapskontroll Grong ko...

 Oppsummer

Ann-Jeanett Klinkenberg <Ann.Klinken

Til Marie Sæther

 Svar

 Svar til alle

 Videre send

tor. 25.06.2026 10:53

Høringsuttalelse – generell eierskapskontroll Grong kommune

Jeg viser til utkast til rapport om generell eierskapskontroll i Grong kommune.

Jeg vil takke Revisjon Midt-Norge for et grundig og konstruktivt arbeid. Rapporten gir etter min vurdering en god beskrivelse av kommunens arbeid med eierstyring og de rutinene som er etablert for å sikre politisk forankring og oppfølging av kommunens eierinteresser.

Det er positivt at rapporten konkluderer med at Grong kommune utøver eierstyring i tråd med kommuneloven, kommunens egne føringer og etablerte normer for god eierstyring.

Jeg merker meg samtidig revisors anbefalinger knyttet til formalisering av formannskapetets rolle i eierstyringen og arbeidet med bruk av valgkomité ved styrevalg i selskaper kommunen har eierinteresser i. Dette er innspill som blir tatt med videre i arbeidet med utvikling av eierskapsmeldingen og kommunens eierstyring.

For øvrig har jeg ingen merknader til rapportutkastet.

Med vennlig hilsen

Alle eposter er som hovedregel offentlige og blir behandlet i tråd med offentleglova og kommunens arkivbestemmelser. Du må derfor regne med at eposter vil komme på offentlige postliste.

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no